

MUSTAFA KEMALİ DÜŞÜNÜYORUM

Mustafa Kemal'i düşünüyorum;
 Yeleleri alevden al bir ata binmiş,
 Aşıyor yüce dağları, engin denizleri.
 Altın saçları dalgalanıyor rüzgârda,
 Işıl ışıl yanıyor mavi gözleri.

Mustafa Kemal'i düşünüyorum;
 Yanmış, yıkılmış savaş meydanlarında,
 Destanlar yaratıyor cihanın görmediği.
 Arkasından dağ dağ ordular geliyor,
 Her askeri Mustafa Kemal gibi.

Mustafa Kemal'i düşünüyorum;
 Gelmiş geçmiş kahramanlara bedel.
 Hükmediyor uçsuz bucaksız göklere.
 Al bir ata binmiş yalın kılıç,
 Koşuyor zaferden zafere.

Mustafa Kemal'i düşünüyorum;
 Ölmemiş bir kasım sabahı.
 Yine bizimle beraber her yerde,
 Yaşiyor dört köşesinde vatanın.
 Yaşiyor damar damar yüreklerde.

Mustafa Kemal'i düşünüyorum;
 Altın saçları dalgalanıyor rüzgârda.
 Mavi gözleri ışıl ışıl, görüyorum.
 Uykularıma giriyor her gece
 Ellerinden öpüyorum.

Ümit Yaşar OĞUZCAN

OKUYORUM - ANLIYORUM

1. Şiirdeki bölümlerde anlatılanları yazınız.

1. Bölüm

2. Bölüm

3. Bölüm

4. Bölüm

5. Bölüm

2. Şiirde anlatıların yer aldığı kutuları ✓ ile, anlatılmayanları x ile işaretleyiniz.

☐	Mustafa Kemal bir ata binip dağları denizleri aşıyor.
☐	Askerler Mustafa Kemal'i savaş meydanlarında yalnız bırakıyor.
☐	Mustafa Kemal elinde bir kılıçla zaferden zafere koşuyor.
☐	Vatanın her yerinde Mustafa Kemal'in savaştan dönmesi bekleniyor.
☐	Mustafa Kemal sava meydanlarında destanlar yaratıyor.

3. Metindeki varlıkların niteliklerini bildiren sözcükleri, niteledikleri sözcüklerle eşleştiriniz. Örneğe uygun olarak noktalı yerleri tamamlayınız.

altın	at	Nasıl at?	→	Altın saçlar
al	dağlar	Nasıl dağlar?	→ dağlar
mavi	denizler	Nasıl denizler?	→ denizler
yüce	saçlar	Nasıl saçlar?	→ at
yıkılmış	gökler	Nasıl gökler?	→ gökler
uçsuz	gözler	Nasıl gözler?	→ gözler
engin	meydanlar	Nasıl meydanlar?	→ meydanlar

4. Konusu "Atatürk" olan bir şiir yazınız. Şiirinize ilgili bir resim çiziniz.

Onluk ve Yüzlük Bozmadan Çıkarma İşlemi

- Bir ayda 587 kutu meyve suyu üreten bir fabrikada 372 kutu meyve suyu satılıyor. Fabrikada kaç kutu meyve suyu kalmıştır?

Çözüm: $587 - 372$ işleminin sonucunu onluk taban blokları ile modelleyerek bulalım.

$587 \rightarrow$ 5 yüzlük, 8 onluk,
7 birlik

$372 \rightarrow$ 3 yüzlük, 7 onluk,
2 birlik

$\underline{\quad}$

Geriye 2 yüzlük, 1 onluk, 5 birlik kalır.

- Aşağıdaki çıkarma işleminin yapılışını inceleyiniz.

	Y	O	B
	7	5	2
-	2	3	1
	5	2	1

Birler basamağı $\rightarrow 2 - 1 = 1$

Onlar basamağı $\rightarrow 5 - 3 = 2$

Yüzler basamağı $\rightarrow 7 - 2 = 5$

BİLGİ SANDIĞI

Çıkarma işlemini birler basamağından başlayarak yaparız. Birlik, onluk ve yüzlükler kendi aralarında sırayla çıkarılır.

Onluk ve Yüzlük Bozmayı Gerektiren Çıkarma İşlemi

- Cumhuriyet İlkokulundaki 973 öğrenciden 268'i geziye katılıyor. Geziye katılmayan kaç öğrenci vardır?

Birler basamağı

$$\begin{array}{r} 6 \ 13 \\ 9 \cancel{7} \cancel{3} \\ - 268 \\ \hline 5 \end{array}$$

Onlar basamağı

$$\begin{array}{r} 6 \\ 9 \cancel{7} \cancel{3} \\ - 268 \\ \hline 05 \end{array}$$

Yüzler basamağı

$$\begin{array}{r} 973 \\ - 268 \\ \hline 705 \end{array}$$

Cumhuriyet İlkokulunda geziye katılmayan 705 öğrenci vardır.

- 743 - 269 işleminin yapılışını inceleyelim.

Y	O	B
7	4	3
-	2	6
	9	9
	4	7
	7	4

B: 3 birlikten, 9 birlik çıkmaz,
4 onluktan, 1 onluk alınır.
1 onluk = 10 birlik eder.
10 birlik, 3 birliğe eklenir = 13 birlik eder.
13 - 9 = 4 birlik kalır.

O: 4 onluktan bir onluk alındığı için 3 onluk kalır.
3 onluktan, 6 onluk çıkmaz.
7 yüzlükten, 1 yüzlük alınır.
1 yüzlük = 10 onluk eder.
10 onluk, 3 onluğa eklenir = 13 onluk eder.
13 - 6 = 7 onluk kalır.

Y: 7 yüzlükten, 1 yüzlük alındığı için 6 yüzlük kalır.
6 yüzlükten, 2 yüzlük çıkarılır.
6 - 2 = 4 yüzlük eder.

BİLGİ SANDIĞI

Eksilen basamaktaki onluk veya yüzlük sayısı, çıkan basamaktakinden küçük ise onluk ya da yüzlük bozunuz.

Etkinlik- 13

1 Aşağıdaki çıkarma işlemlerini yapınız.

$$\begin{array}{r} 962 \\ - 411 \\ \hline \dots\dots\dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 766 \\ - 244 \\ \hline \dots\dots\dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 685 \\ - 173 \\ \hline \dots\dots\dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 577 \\ - 212 \\ \hline \dots\dots\dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 646 \\ - 313 \\ \hline \dots\dots\dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 796 \\ - 325 \\ \hline \dots\dots\dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 865 \\ - 123 \\ \hline \dots\dots\dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 572 \\ - 230 \\ \hline \dots\dots\dots \end{array}$$

2 Aşağıdaki tablolarda verilen çıkarma işlemlerini yapınız.

Y	O	B
7	3	5
-	2	5
4		

Y	O	B
9	7	2
-	3	7
9		

Y	O	B
6	2	4
-	1	3
8		

Y	O	B
8	1	2
-	4	5
8		

3 Aşağıdaki çıkarma işlemlerini yapınız. Farkları istenen şekilde sıralayınız.

$$\begin{array}{r} 912 \\ - 417 \\ \hline \dots\dots\dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 863 \\ - 419 \\ \hline \dots\dots\dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 604 \\ - 362 \\ \hline \dots\dots\dots \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 422 \\ - 135 \\ \hline \dots\dots\dots \end{array}$$

.....
..... >

.....
..... >

.....
..... >

.....
..... >

ETKİNLİKLER

4 Aşağıdaki işlemleri yaparak şifreyi çözünüz.

O

$$\begin{array}{r} 814 \\ - 392 \\ \hline \end{array}$$

.....

G

$$\begin{array}{r} 704 \\ - 265 \\ \hline \end{array}$$

.....

M

$$\begin{array}{r} 912 \\ - 421 \\ \hline \end{array}$$

.....

İ

$$\begin{array}{r} 606 \\ - 179 \\ \hline \end{array}$$

.....

Ş

$$\begin{array}{r} 305 \\ - 137 \\ \hline \end{array}$$

.....

R

$$\begin{array}{r} 841 \\ - 216 \\ \hline \end{array}$$

.....

Y

$$\begin{array}{r} 421 \\ - 393 \\ \hline \end{array}$$

.....

K

$$\begin{array}{r} 962 \\ - 525 \\ \hline \end{array}$$

.....

E

$$\begin{array}{r} 511 \\ - 472 \\ \hline \end{array}$$

.....

U

$$\begin{array}{r} 462 \\ - 315 \\ \hline \end{array}$$

.....

A

$$\begin{array}{r} 703 \\ - 511 \\ \hline \end{array}$$

.....

L

$$\begin{array}{r} 866 \\ - 492 \\ \hline \end{array}$$

.....

D

$$\begin{array}{r} 604 \\ - 515 \\ \hline \end{array}$$

.....

S

$$\begin{array}{r} 712 \\ - 435 \\ \hline \end{array}$$

.....

T

$$\begin{array}{r} 491 \\ - 135 \\ \hline \end{array}$$

.....

437	422	491	168	147	28	192	

439	427	89	39	625	427	491	

39	374	89	39	28	427		

427	277	356	39	625	427	491	

- Sevgi ve Mustafa, $64-27$ işlemini zihinlerinden yapıyorlar. Sevgi ve Mustafa, farklı düşündükleri hâlde aynı sonuca ulaşıyorlar.

Sevgi ve Mustafa'nın zihinden çıkarma işlemini nasıl yaptıklarını inceleyelim.

$$\begin{array}{r} 64 - 27 = ? \\ 64 = 50 + 14 \\ - 27 = 20 + 7 \\ \hline 30 + 7 = 37 \text{ eder.} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 64 - 27 = ? \\ 64 - 20 = 44 \\ 44 - 7 = 37 \text{ eder.} \end{array}$$

BİLGİ SANDIĞI

Zihinden çıkarma işlemlerinde farklı stratejiler kullanabiliriz.

- Aşağıdaki zihinden çıkarma işlemlerinin nasıl yapıldığını inceleyelim.

$$74 - 38 = ?$$

$$\begin{array}{r} 38 + 2 = 40 \text{ olur.} \\ 74 - 40 = 34 \\ 34 + 2 = 36 \text{ eder.} \end{array}$$

$$93 - 47 = ?$$

$$\begin{array}{r} 93 - 3 = 90 \text{ olur.} \\ 90 - 47 = 43 \\ 43 + 3 = 46 \text{ eder.} \end{array}$$

BİLGİ SANDIĞI

- * Çıkana eklediğimiz sayıyı mutlaka farka da eklemeliyiz.
- * Çıkandan çıkardığımız sayıyı mutlaka farktan da çıkarmalıyız.

BİLGİ SANDIĞI

- * Eksilenden çıkardığımız sayıyı mutlaka farka eklemeliyiz.
- * Eksilene eklediğimiz sayıyı mutlaka farktan çıkarmalıyız.

Varlıkların Hareket Özellikleri

DÜŞÜNELİM

- Çevremizdeki varlıklardan hangileri kendi kendine hareket ediyor, hangileri bir dış etki ile hareket ediyor?
- Bir sandalyenin, dağın ya da arabanın kendiliğinden hareketi mümkün müdür? Neden?

İnsanlar, hayvanlar ve bitkiler canlı varlıklardır. Canlıların pek çok ortak özelliği vardır. Tüm canlılar ihtiyaçları ve istekleri doğrultusunda, kendi iradeleri ile hareket edebilirler. Hareket, canlıların ortak özelliklerindedir.

İnsanlar yürüyerek ve koşarak hareket ederler. Hayvanlar da hareket yürüme, koşma, zıplama, yüzme, uçuş, sürünme şeklindedir.

Bitkiler ise daha çok ışığa yönelerek veya kökleri ile suya doğru ilerleyerek hareket eder.

Tren, taş, telefon, top, oyuncak, kalem, silgi gibi varlıklar cansız varlıklardır. Cansız varlıklar, canlı varlıklar gibi kendiliğinden hareket edemez. Bir trenin hareket edebilmesi için elektrik enerjisine ihtiyacı vardır. Bir otomobil, yakıtı yoksa ya da biri itmiyorsa hareket edemez.

Cansız varlıklar, hareket için dıştan bir etkiye ihtiyaç duyarlar.

Hareket ve Hareket Çeşitleri

DÜŞÜNELİM

➔ Çevrenizdeki canlıların hareketlerini inceleyiniz. Kaç hareket çeşidine rastladınız?

Çevremizde hareket eden varlıklar hızlanma, yavaşlama, dönme, sallanma ve yön değiştirme hareketi yapar.

Hareket eden her varlık bir hıza sahiptir. Her hareketli varlığın hızı aynı olmayabilir. Koşan bir tavşan **hızlıyken**, kaplumbağa **yavaş** kalır. Bu durumu biz, tavşan kaplumbağadan daha **hızlı** ya da kaplumbağa tavşandan daha **yavaş**, diye ifade ederiz.

Hızlanma

İlk durumuna göre daha kısa sürede yol alan varlıklar **hızlanma** hareketi yapar. Durmakta olan bir varlık hareket etmeye başlamışsa hızlanma hareketi yapıyor demektir. Hareket hâlindeki varlığın yer değiştirme süresi kısalmışsa örneğin, hareket hâlindeki bir otobüs gaza basmışsa da hızlanmıştır. Pistten kalkan bir uçak, yeşil ışık yandığında kalkış yapan bir otomobil, yokuştan yuvarlanmaya başlayan top hızlanma hareketi yapar.

Yavaşlama

İlk durumuna göre daha uzun sürede yol alan varlıklar **yavaşlama** hareketi yapmaktadır. Hareketli bir varlığın hızını azaltması yavaşlama olarak adlandırılır. Yarışı bitiren atlet, kırmızı ışığa yaklaşan bir otomobil, durağa yaklaşan otobüs yavaşlayan hareket yapar.

Dönme

Sabit duran bir noktaya göre o noktanın etrafında dolanan varlıklar **dönme** hareketi yapar. Dönme dolap, belimizde çevirdiğimiz hulahop, saatin akrep ve yelkovanı, saat kadranı, topaç ya da rüzgâr gülü dönme hareketi yapan varlıklardır.

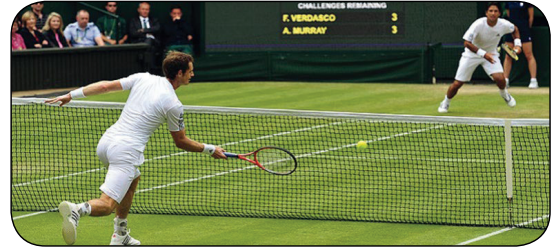
Sallanma

Bir varlığın bir yerin iki yönüne doğru ileri geri gidip gelmesine **sallanma** hareketi denir. Beşik, lunaparklardaki gondol ve salıncak sallanma hareketi yapan varlıklardır.

Yön Değiştirme

Belli bir yönde hareket eden bir varlığın bir engelle çarparak ya da kendi gücüyle başka bir yöne doğru yönelmesine **yön değiştirme** hareketi denir. Viraja giren araç, tenis topunun iki oyuncu arasında gelip gitmesi, üzerine gelen topu çelen kalecinin topa yaptırdığı hareket yön değiştirme hareketidir.

Şekil Değiştirme

Kuvvet uygulayarak bazı cisimlerin şeklini değiştirebiliriz. Örneğin, teneke bir gazoz kutusunu ayağımızla ezdiğimizde kutunun şekli değişir. Ancak her cismin şeklini kuvvet etkisiyle kolayca değiştirmek mümkün değildir. Demir, taş gibi sert maddelerin şeklini ancak farklı araçlar kullanarak değiştirebiliriz.

Okulda İstek ve İhtiyaçlarımızı İfade Edebilirim

DÜŞÜNELİM

- Okulunuzda hangi sorunlarla karşılaşıyorsunuz?
- Okulunuzdaki istek ve ihtiyaçlarınız için kimlere başvuruyorsunuz?

Elif ve sınıf arkadaşları, okullarında kütüphane olmasını istiyorlar. Bu ihtiyaçlarını gidermek için nasıl bir yol izlemeleri gerektiği konusunu tartışıyor ve birlikte karar veriyorlar.

Efe'nin söylediği dilekçe yazma önerisi, sınıfça kabul ediliyor. Ancak öğrenciler dilekçe yazmayı bilmedikleri için bu konuda öğretmenlerinden yardım istiyorlar.

Öğretmenleri Nazlı Hanım, dilekçeyi yazarken nelere dikkat etmeleri gerektiğini kısaca anlatıyor.

– Dilekçe yazarken çizgisiz dosya kâğıdı ve silinmeyen kalem kullanılmalıdır. Bilgisayarda yazılarak çıktısı da alınabilir.

– Dilekçenin hangi kişiye ve kuruma yazılacağı belirtilmelidir.

Okulda İstek ve İhtiyaçlarımı İfade Edebilirim

- Dilekçeyi yazma amacı kısaca ve anlaşılır bir şekilde belirtilmelidir.
- Dilekçeyi yazan kişinin adı, soyadı, adresi ve imzası olmalıdır.
- Dilekçenin yazıldığı tarih belirtilmelidir.

Elif ve arkadaşları, öğretmenlerinden aldıkları bilgilerden yararlanarak dilekçelerini yazdılar.

21.10.2019

Cumhuriyet İlkokulu Müdürlüğüne
İZMİR

Okulumuzda kütüphane bulunmamaktadır. Okulumuzdaki öğrencilerin eğitim öğretim süreçlerini daha iyi değerlendirmeleri amacıyla okulumuzda kütüphane yapılmasını istiyorum.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Adres: Çınar Mah.

Çukur Sok.

No: 27 /1

Karşıyaka/İZMİR

Elif DEMİR

Elif, dilekçesini okul idaresine ilettikten bir süre sonra okullarında kütüphane yapılması için gerekli çalışmalar başladı. Bütün okul bu çalışmalara destek verdi. El birliği ile kısa sürede okullarında güzel bir kütüphane yapmayı başardılar.

BİLGİ SANDIĞI

Okuldaki istek ve ihtiyaçlarımızı ifade ederken demokratik yollara ve görgü kurallarına uygun hareket etmemiz gerekir.

★ Etkinlik-25

Aşağıdaki "Nasil Davranırım?" etkinliğinin noktalı yerlerini kendi davranışlarınıza göre tamamlayınız.

NASIL DAVRANIRIM?

Arkadaşlarımdan bir şey isterken
Sınıf veya okul başkanımızı seçerken
Okuldaki arkadaşlarımla iletişim kurarken
Sınıf içinde konuşmak için söz isterken
Arkadaşlarımla okulda ya da mahallede oyun oynarken

★ Etkinlik-26

Aşağıdaki soruları kısa cümlelerle kendinize göre yanıtlayınız.

★ Okulda katılmayı çok isteyip de katılamadığınız bir etkinlik var mı? Neden?

.....
.....

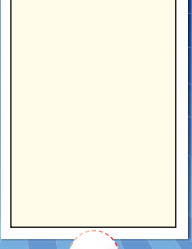

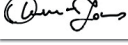
★ Okuldaki istek ve ihtiyaçlarınızı ifade ederken zorluk çekiyor musunuz? Neden?

.....
.....

ETKİNLİKLER

Etkinlik-27

Basit bir dilekçede olması gerekenlerin kutucuklarını çarpı işareti (X) ile işaretleyiniz.

Tarih			Adres	
		Ad ve Soyadı	İlgili kurum adı	

Etkinlik-28

Aşağıdaki boş kâğıda okul müdürünüze bir isteğinizi veya şikâyetinizi belirten dilekçe yazınız. Dilekçenizi eksiksiz yazmaya özen gösteriniz.